

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән: Қазақстан тарихы

Пән коды: КТ 1101

ББ аталуы: 6B10104- «Мейіргер іci»

Оқу сағаттары/кредиттер көлемі: 150/5кп

Оқу курсы мен семестрі: 1/1

Тәжірибелік (семинарлық) сабак: 35 сағат

Қазақстан тарихы және әлеуметтік-қоғамдық пәндер кафедрасы

Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар

044 -60/11

2 стр из 24

Тәжірибелік сабакқа арналған әдістемелік нұсқаулар «Қазақстан тарихы» пәнінің оку жұмыс бағдарламасына (силлабусқа) сәйкес жасалды және кафедра отырысында талқыланды.

Хаттама №18 «31» мамыр 2023 ж.

Кафедра менгерушісі: Нұржанбаева Ж.О.

№ 1 сабак.

1. Тақырыбы: Адамның тарихқа дейінгі эволюциясы.

2. Мақсаты: Қазақстан территориясындағы алғашқы қауымдық құрылыштың ерекшеліктерін ашу.

3. Оқыту міндеттері:

- Қазақстан тарихының кезеңдерін бағдарлай білу;
- тарихи терминдер мен ұғымдарды ажырату – палеолит, неолит, қауым, антропогенез, неолит революциясы т.б.;
- тас дәуірінә тән археологиялық ескерткіштердің түрлерін ажырату;
- мал шаруашылығы мен егіншіліктің пайда болу алғышарттары мен себептерін түсіну.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тас дәуіріндегі Қазақстан аумағының ландшафттық-климаттық өзгеріске ұшырауы.
2. Қазақстан аумағы – homo sapiens тің қалыптасу ошақтарының бірі.
3. Ерте палеолиттегі өнер мен діни түсініктердің қалыптасуы.
4. Палеолит, мезолит, неолит дәуірлеріндегі тілдің, рационалды білімнің дамуы, діни түсініктердің қайта құрылуы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары: Дебат

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі.

(Feedback)

7. Эдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. Таймагамбетов Ж.К., Байгунаков Д.С. Қазақстанның тас дәуірі (зерттелу тарихы мен негізгі мәселелері). – Алматы: Қазақ университеті, 2008. – 266 б.
2. Толеубаев, А. Т. Раннесакская шиликтинская культура: научное издание / А. Т. Толеубаев. – Алматы: ИП «Садвакасов А. К.», 2018. – 528 с.
3. Зайберт В.Ф. Ботайская культура. – Алматы: Қазақпарат, 2009. – 576 с.
4. История древнего Казахстана. Под ред. Байпакова К.М. – 2-е изд. – Алматы: Рауан, 1996. – 112 с.
5. Исмагулов О., Исмагурова А. Происхождение казахского народа. По данным физической антропологии. Алматы, 2017. – 196 с.
6. Харари Ю.Н. Sapiens. Краткая история человечества. – М.: Синдбад, 2019. – 512 с.
7. Китов Е.П., Тур С.С., Иванов С.С. Палеоантропология сакских культур Притяньшанья (VIII – первая половина II в. до н.э.). – Алматы: Хикари, 2019. –300 с.

Қосымша:

1. Акишев А. Искусство и мифология саков. Ин-т истории, археологии и этнографии Академии наук Казахской ССР. – Алма-Ата: Наука, 1984. – 176 с.
2. Акишев К. А., Кушаев Г. А. Древняя культура саков и усуней долины реки Или. – Алма-Ата: Изд-во АН КазССР, 1963. – 298 с.
3. Ахинжанов С.М., Макаров А.Л., Нурумов Т.Н. К истории скотоводства и охоты в Казахстане. – Алма-Ата: Фылым, 1992. – 217 с.
4. Исмагулов О., Этническая антропология Казахстана: (Соматол. исслед.) – Алма-Ата: Наука, 1982. – 231 с.
5. Маргулан А. Х., Акишев К. А., Кадырбаев М. К., Оразбаев А. М. Древняя культура Центрального Казахстана. – Алма-Ата: Наука КазССР, 1966. – 435 с.

6. Самашев З. Берел. – Алматы: Таймас, 2011. – 236 б.
7. Омаров F.Қ. Сақ-скиф археологиясы: хрестоматия. – Алматы: Қазақ университеті, 2021. – 342 б.
8. Ежелгі Үйсін елі. Қытай деректері мен зерттеулер. Құрастыруышы: Ш. Ахметұлы. – ҚХР Үрімжі, «Шыңжаң Халық Баспасы», 2005.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Қазақстан тарихын зерттеудің мақсаты мен міндеттерінің ерекшелігі неде?
2. Қазақстан тарихының негізгі кезеңдерін атаңыз?
3. Неолит дәуірінде адамдар өмірінде қандай жаһандық өзгерістер болды?
4. Антропогенез кезеңдерін сипаттаңыз.

№ 2 сабак.

1. Тақырыбы: Атқа міну мәдениетінің генезисі.

2. Мақсаты: қола дәуірін кешенді мал-егіншілік шаруашылығын қалыптастыру, полиметалдарды (қалайы, мыс, алтын) өндірістік игеру уақыты, тайпалардың номадизмге біртіндеп көшу уақыты ретінде ашып көрсету.

3. Оқыту міндеттері:

- мал шаруашылығы мәнінің өсуі қандай факторлардың әсерінен болғанын қарau.
- көшпенделік (номадизм) туралы құбылыс ретінде және оның негізгі сипаттары туралы нақты түсінік жасау;
- Қазақстан аумағында протомемлекеттік құрылымдарды қалыптастыру мәселесін ашу;
- сақ кезеңінің қоғамдық құрылымын көрсету, қоғамның әлеуметтік үйімі мен сақтардың саяси тарихының ерекшеліктерін атап көрсету.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Көшпелілер тарихын кезеңдеу. Көшпеліліктің қалыптасуының алғышарттары: табиғи-географиялық және әлеуметтік-мәдени факторлар.
2. Ерте темір тайпаларының этносаяси және әлеуметтік тарихы. Сақтар. Массагеттер. Савроматтар мен сарматтар.
3. Жетісу және Тянь-Шандағы үйсіндердің этносаяси бірлестіктері.
4. Қаңлылардың тарихи-мәдени мұрасы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары: SBL, жағдаяттық тапсырмаларды шешу.

Тапсырма:

1. Қазақстан тарихына кесте құрастырып, тарихтың қазіргі кезеңге бөлінуін көрсетіңіз: ежелгі дәуір, соның ішінде тас дәуірі (палеолит, мезолит, неолит), қола дәуірі, темір дәуірі; Ортағасырлар (ерте, жоғары, кейінірек).
2. Ежелгі металургияның дамуының негізгі орталықтарын көрсетіңіз және негізгі алғышарттарын атаңыз.
3. Қазақстан аумағында көшпеліліктің қалыптасуы мен дамуының негізгі факторлары мен себептерін кесте құрастырыңыз.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек-парагы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі.

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. Таймагамбетов Ж.К., Байгунаков Д.С. Қазақстанның тас дәуірі (зерттелу тарихы мен негізгі мәселелері). – Алматы: Қазақ университеті, 2008. – 266 б.

2. Толеубаев, А. Т. Раннесакская шиликтинская культура: научное издание / А. Т. Толеубаев. – Алматы: ИП «Садвакасов А. К.», 2018. – 528 с.
3. Зайберт В.Ф. Ботайская культура. – Алматы: Қазақпарат, 2009. – 576 с.
4. История древнего Казахстана. Под ред. Байпакова К.М. – 2-е изд. – Алматы: Рауан, 1996. – 112 с.
5. Исмагулов О., Исмагурова А. Происхождение казахского народа. По данным физической антропологии. Алматы, 2017. – 196 с.
6. Харари Ю.Н. Sapiens. Краткая история человечества. – М.: Синдбад, 2019. – 512 с.
7. Китов Е.П., Тур С.С., Иванов С.С. Палеоантропология сакских культур Притяньшанья (VIII – первая половина II в. до н.э.). – Алматы: Хикари, 2019. –300 с.

Қосымша:

1. Акишев А. Искусство и мифология саков. Ин-т истории, археологии и этнографии Академии наук Казахской ССР. – Алма-Ата: Наука, 1984. – 176 с.
2. Акишев К. А., Кушаев Г. А. Древняя культура саков и усуней долины реки Или. – Алма-Ата: Изд-во АН КазССР, 1963. – 298 с.
3. Ахинжанов С.М., Макаров А.Л., Нурумов Т.Н. К истории скотоводства и охоты в Казахстане. – Алма-Ата: Фылым, 1992. – 217 с.
4. Исмагулов О., Этническая антропология Казахстана: (Соматол. исслед.) – Алма-Ата: Наука, 1982. – 231 с.
5. Маргулан А. Х., Акишев К. А., Кадырбаев М. К., Оразбаев А. М. Древняя культура Центрального Казахстана. – Алма-Ата: Наука КазССР, 1966. – 435 с.
6. Самашев З. Берел. – Алматы: Таймас, 2011. – 236 б.
7. Омаров F.Қ. Сақ-скиф археологиясы: хрестоматия. – Алматы: Қазақ университетті, 2021. – 342 б.
8. Ежелгі Үйсін елі. Қытай деректері мен зертеулер. Құрастыруышы: Ш. Ахметұлы. – ҚХР Үрімжі, «Шыңжаң Халық Баспасы», 2005.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Мал шаруашылығының басым дамуы және оның шаруашылықтың жетекші саласына айналуы қандай себептерден туындағы?
2. Қола дәүіріндегі қоғамдық қатынастар саласында қандай өзгерістер болды жатыр және олар немен байланысты болды?
3. Қазақстан аумағында протомемлекеттік құрылымдардың қалыптасуы қандай үлгіде өтті?
4. Сақтардың рухани мәдениетінің ерекшеліктерін атап өтіңіз («скиф триадасы» - «аң стилі» деп аталатын өнерде, қару-жарақтың ерекше заттары мен ат жегу және скиф киімінің элементтерінде).

№ 3 сабак.

1. Тақырыбы: Монгол кезеңіне дейінгі Орталық Азиядағы түркі тілдес этностардың этномәдени интеграциясы кезеңдері.

2. Мақсаты: Көшпелі өркениеттің пайда болу процесінің зандылықтарын және Орталық Азия мен ежелгі Қазақстан номадтарының этносаяси тарихының ерекшеліктерін зерделеу.

3. Оқыту міндеттері:

- ортағасырлық кезеңде Қазақстанның негізгі даму үрдістері туралы түсініктерді қалыптастыру;
- Қазақстан аумағында ертетаптың мемлекеттерінің қалыптасуын көрсету;
- түркі мемлекеттерінің әлеуметтік-саяси даму ерекшеліктерін ажырату;
- Қазақстан тарихындағы қарлұқтардың, қыпшақтардың рөлін анықтау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Түрік қағанатының құрылуы, құрылымы және саяси тарихы.

2. Қарлұқ мемлекетінің саяси тарихы: құрылуы, көрші мемлекеттер мен тайпалармен қарым-қатынастары.

3. Ортағасырлық Қазақстан аумағындағы Қараханидтер.

4. Қыпшақтардың шығу тегі мен этникалық тарихының мәселелері.

5. Түркілер өркениеті және Ұлы Жібек жолы.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Дөңгелек үстел

Тапсырма:

1. Оқушылар үш шағын топ құрып, «Монголияға дейінгі кезеңдегі Қазақстан аумағындағы түркі тілдес этностардың мемлекеттілігінің қалыптасуының негізгі факторлары мен тарихи кезеңдері» деген сұраққа материалдар дайындауды.

2. Дайындалған материалдар негізінде кесте толтырылады:

Түрік қағанаты	Түркеш қағанаты	Қыпшақ хандығы

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауга арналған бақылау түрлері (тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парагы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

- История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. – Том 2.– Алматы:Атамұра, 1997.–345 с.
- Кумеков Б.Е. Государство кимаков в IX-XI вв. – Алма-Ата, Наука, 1972. – 695 с.
- Кәрібаев Б.Б. Қазақ хандығының құрылу тарихы. – Алматы: «Сардар» баспа үйі, 2014. – 520 б.
- Султанов Т.И. Поднявшие на белой кошме. Ханы казахских степей. Астана: Астана Даму, 2006. – 256 с.
- Кляшторный С. Г., Султанов Т. И. Государства и народы Евразийских степей. Древность и средневековье. СПб.: Петербургское Востоковедение, 2004. – 368 с.
- История Казахстана (Қазақ елі). Книга 1-2. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 458 б.

Қосымша:

- Бартольд В.В. Сочинения. Т.1: Туркестан в эпоху Монгольского нашествия.–М.: Издат. восточ. лит-ры,1963–760 с.
- Ахинжанов С.М. Кыпчаки в истории средневекового Казахстана. – Алма-Ата: Фылым, 1989. – 296 с.
- Сафаргалиев М.Г. Распад Золотой Орды. – Саранск, 1960. – 252 с.
- Оразбаева А.И. Формула государственности казахов. – М.: ИП Лысенко А.Д. «PRESS-BOOK.RU», 2017. – 376 с.
- Қинаятулы З. Қазақ мемлекеті және Жошы хан. – Алматы: Елтаным, 2014. – 360 б.
- Байпаков К.М. Средневековые города Казахстана на Великом Шелковом пути. - Алматы : Фылым, 1998. - 216 с.
- Кенжетай Д. Қожа Ахмет Иасауи дүниетанымы. – Түркістан, Ясауи әлемі. 2004 – 341 б.
- May T. The Mongol conquests in world history. – London, Reaktion Books: 2012, –173 р.
- История Казахстана в арабских источниках.Т. 1.– Алматы:Дайк-Пресс 2005. – 711 с.
- История Казахстана в персидских источниках.Т. IV. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 625 с.
- Қазақстан тарихы туралы түркі деректемелері. Т.1. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 240 б.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- Ежелгі түркілердің күшеюіне қандай факторлар мен жағдайлар ықпал етті?
- Түркілер империясының ыдырауына ішкі және сыртқы сипаттағы қандай себептер түрткі болды?
- Неге Қарахандықтар құрған әскери жүйе көшпелі ақсүйектердің егіншіліктегі халыққа үстемдік етуінің ең ыңғайлыштырылғаны болды?
- Қараханидтер мемлекетінің қалыптасуы мен тарихының ерекшеліктері қандай болды?

№ 4 сабак.

1. Тақырыбы: Қазақ халқының қалыптасуы. «Қазақ» этномимі. Қазақ жүздері

2. Мақсаты: Монғол кезеңіндегі Қазақстанның даму ерекшеліктерін көрсету, монғол шапқыншылығының Қазақстан аумағындағы этникалық және саяси процестердің дамуына қалай әсер еткенін анықтау.

3. Оқыту міндеттері:

- монғол империясының пайда болу үдерісін зерделеу;
- Алтын Орданың ыдырауына әкелген жалпы факторлар мен нақты жағдайларды көрсету;
- Орталық Азия және Қазақстан халықтары үшін монғол шапқыншылығының тарихи салдарын анықтау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Қазақстан үш монғол ұлысының құрамында.
- Моголстан (XIV ғ. ортасы-XVI ғ. басы.). Аумағы және этникалық құрамы.
- Көшпелі өзбектер мемлекеті. Керей және Жәнібек сұлтандардың ауакөшуі (1459 ж.).
- Қазақ халқының құрылудың тарихи алғышарттары. Қазақстан аумағындағы этникалық процестер.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Міға шабуыл

Тапсырма: Келесі кестені талқыланыз және толтырыңыз:

Қазақстан территориясындағы этногенез

Кезеңдері	Этникалық процестердің ерекшеліктері (сыртқы көрінісі, тілі, мәлениеті)
1 6.з.д. 2-1 мың.	
2 6.з.д. 8-4 ғ.	
3 6-12 ғ.	
4 13-14 ғ.	
5 15-16ғ.	

Корытынды: Қазақстан аумағындағы этникалық процестердің сабактастырының маңызы қандай?

Міға шабуылы және әр кезеңді талқылау кезінде студенттер халықтық қалыптастыру үшін мынадай жағдайлар қажет екенін ескеруді тиіс:

- Мәдениетті дамытудың белгілі бір деңгейі;
- Шекаралары белгіленген аумақ;
- Қалыптасқан қоғамдық-этникалық сана;
- Қалыптасқан тіл;
- Этникалық өкілдердің көшпілігіне тән белгілі бір өзіне тән сыртқы келбет;
- Этностың басты этносаяси немесе тарихи-географиялық белгілерін көрсететін мемлекеттің атауы.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парагы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

- История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. – Том 2.–Алматы: Атамұра, 1997.–345 с.
- Кумеков Б.Е. Государство кимаков в IX-XI вв. – Алма-Ата, Наука, 1972. – 695 с.
- Көрібаев Б.Б. Қазақ хандығының құрылу тарихы. – Алматы: «Сардар» баспа үйі, 2014. – 520 б.
- Султанов Т.И. Поднятые на белой кошме. Ханы казахских степей. Астана: Астана Даму, 2006. – 256 с.
- Кляшторный С. Г., Султанов Т. И. Государства и народы Евразийских степей. Древность и средневековье. СПб.: Петербургское Востоковедение, 2004. – 368 с.
- История Казахстана (Қазақ елі). Книга 1-2. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 458 б.

Қосымша:

- Бартольд В.В. Сочинения. Т.1: Туркестан в эпоху Монгольского нашествия.– М.: Издат. восточ. лит-ры, 1963. – 760 с.
- Ахинжанов С.М. Кыпчаки в истории средневекового Казахстана. – Алма-Ата: Фылым, 1989. – 296 с.
- Сафаргалиев М.Г. Распад Золотой Орды. – Саранск, 1960. – 252 с.
- Оразбаева А.И. Формула государственности казахов. – М.: ИП Лысенко А.Д. «PRESS-BOOK.RU», 2017. – 376 с.
- Қинаятулы З. Қазақ мемлекеті және Жошы хан. – Алматы: Елтаным, 2014. – 360 б.
- Байпаков К.М. Средневековые города Казахстана на Великом Шелковом пути. - Алматы : Фылым, 1998. - 216 с.
- Кенжетай Д. Қожа Ахмет Ясауи дүниетанымы. – Түркістан, Ясауи әлемі. 2004 – 341 б.
- May T. The Mongol conquests in world history. – London, Reaktion Books: 2012, –173 р.
- История Казахстана в арабских источниках. Т. 1.– Алматы: Дайк-Пресс 2005. – 711 с.
- История Казахстана в персидских источниках. Т. IV. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 625 с.
- Қазақстан тарихы туралы түркі деректемелері. Т.1. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 240 б.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- Шыңғыс хан империясы қалай құрылды?
- Түркі тайпаларының тәуелсіздік жолындағы табанды күресі монғол әскерінің жағдайына қалай әсер етті?
- Монғол жауап алуларының этносаяси процестерге, өлкенің экономикалық және мәдени дамуына тигізген әсерін анықтаңыз.
- Монғолдың үш ұлсытының құрамына кірген Қазақстан жерлерін анықтаңыз.

№5 сабак

1. Тақырыбы: XVII ғ. - XVIII ғ. басындағы Қазақ хандығы.

2. Мақсаты: Қазақ халқының қалыптасу кезеңінде Қазақстан аумағындағы әлеуметтік-экономикалық, саяси, демографиялық және мәдени-құқықтық процестердің мазмұнын ашу.

3. Оқыту міндеттері:

- студенттерде нақты бастапқы дереккөздерді пайдалана отырып, қазақтардың этногенез кезеңдері туралы тұтас түсінік қалыптастыру;
- қазақ халқының қалыптасу процесінің аяқталуын талдау-сараптау, «қазақ» этнонимінің шығу тегі мен жүздердің пайда болуын қарастыру.
- нақты тарихи мысалдарда студенттерді отандық тарихтың күрделі кезеңдерінің бірі - XVII ғасырдың соны мен XVIII ғасырдың басындағы Қазақ хандығының әлеуметтік-экономикалық және саяси жағдайымен таныстыру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. XVI ғ. Қазақ хандығының әлеуметтік-экономикалық және саяси жағдайы. Есім ханның Сырдария бойындағы қалалар үшін күресі.

2. Жонғар хандығының пайда болуы, алғашқы қазақ-жонғар катынастары.

3. Жәнібек хан. Орбұлақ шайқасы. Жәңгір хан тұсындағы Қазақ хандығы.

4. Тәуке ханның билікке келуі, оның саясаты.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытуудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Дебаты

Пікір талас.

Тапсырма:

Сабак «пікірталас - симпозиум» форматында өткізілуі тиіс. Студенттер, пікірталасқа қатысушылар тақырып мәселесі бойынша қысқа хабарламамен сөз сөйлеуді және дауды алдын ала жүргізеді. Одан ері талқылаумен кеңейтілген дәлелдер ұсынылады.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. –Том 2. – Алматы: Атамұра, 1997.-345 с.

2. Кумеков Б.Е. Государство кимаков в IX-XI вв. – Алма-Ата, Наука, 1972. – 695 с.

3. Кәрібаев Б.Б. Қазақ хандығының құрылу тарихы. – Алматы: «Сардар» баспа үйі, 2014. – 520 б.

4. Султанов Т.И. Поднятые на белой кошме. Ханы казахских степей. Астана: Астана Даму, 2006. – 256 с.

5. Кляшторный С. Г., Султанов Т. И. Государства и народы Евразийских степей. Древность и средневековье. СПб.: Петербургское Востоковедение, 2004. – 368 с.

6. История Казахстана (Қазақ елі). Книга 1-2. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 458 б.

Қосымша:

1. Бартольд В.В.Сочинения.Т.1:Туркестан в эпоху Монгольского нашествия. – М.: Издат. восточ. лит-ры, 1963–760 с.

2. Ахинжанов С.М. Кыпчаки в истории средневекового Казахстана. – Алма-Ата: Фылым, 1989. – 296 с.

3. Сафаргалиев М.Г. Распад Золотой Орды. – Саранск, 1960. – 252 с.

4. Оразбаева А.И. Формула государственности казахов. – М.: ИП Лысенко А.Д. «PRESS-BOOK.RU», 2017. – 376 с.

5. Қинаятулы З. Қазақ мемлекеті және Жошы хан. – Алматы: Елтаным, 2014. – 360 б.

6. Байпаков К.М. Средневековые города Казахстана на Великом Шелковом пути. - Алматы : Фылым, 1998. - 216 с.

7. Кенжетай Д. Қожа Ахмет Иасауи дүниетанымы. – Түркістан, Ясауи әлемі. 2004 – 341 б.

8. May T. The Mongol conquests in world history. – London, Reaktion Books: 2012, –173 р.

9. История Казахстана в арабских источниках.Т. 1.– Алматы:Дайк-Пресс 2005. – 711 с.

10. История Казахстана в персидских источниках.Т. IV. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 625 с.

11. Қазақстан тарихы туралы түркі деректемелері. Т.1. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005. – 240 б.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Тарихтың қай кезеңінде «қазақ» терминін этникалық мәнге ие болады?

2. Бұған саяси сипаттағы қандай факторлар ықпал етті?

3. Қазақ хандығын құрудың алғышарттарын сипаттаңыз.

4. Қазақ хандығының пайда болуы қалай Дешті Қыпшақ, Жетісу және Түркістан аумағындағы әлеуметтік-экономикалық процестердің заңды нәтижесі болғанын ашыңыз.

5. Қазақтардың дәстүрлі көшпелі мәдениетінің мазмұны мен ерекшеліктерін сипаттаңыз.

№ 6 сабак

1. Тақырыбы: Қазақ жүздерінің XVIII ғ. бірінші ширегіндегі саяси жағдайы.

2. Мақсаты: нақты тарихи мысалдарда студенттерді отандық тарихтың ең қыын және қайғылы кезеңдерінің бірі - XVIII ғасырдың бірінші ширегіндегі Қазақ хандығының әлеуметтік-экономикалық және саяси жағдаймен таныстыру.

3. Оқыту міндеттері:

- студенттерді отандық тарихтың маңызды кезеңдерінің бірі - қазақ жерлерінің Ресей империясының құрамына кіру процесінің басталуымен таныстыру;
- қазақтардың Ресей протекторатына енүі қарсаңда қазақ жүздеріндегі ішкі саяси жағдайды көрсету;
- қосылудың бастапқы кезеңіндегі патшалықтың отаршылдық саясатының мәнін ашу, өлкені әскери-казактық отарлау жөніндегі патшалықтың әдістерін қарау;
- осы дәуірдің жарқын саяси тұлғасы Абылай хан бастаған қазақ халқының жонғар басқыншыларына қарсы, қазақ мемлекеттілігін жаңғырту жолындағы ерлік күресін ашу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Жонғар хандығының қүшесі: жонғарлардың басқыншылық стратегиясы.
2. «Ақтабан шұбырынды», «Алқакөл сұлама» жылдары.
3. Бұлантты шайқасындағы женістің маңызы. Аңырақай шайқасы.
4. Қазақ халқының ұлт-азаттық күресіндегі қазақ батырларының рөлі.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары: Дебат

Тапсырма:

Сабак «еркін пікірталас» форматында өтеді, онда қатысушылар тең дауыс беру құқығына ие, өз білімдерін көрсетіп, өз ойларымен бөліседі. Талқылауға арналған негізгі мәселелер:

1. Отан үшін бүкілхалықтық бірліктің қажеттілігі.
2. Бұлантты тұбіндегі шайқас.
3. 1729 ж. Анракайдағы шайқас.
4. Жонғарларды женүдегі Абылай ханның рөлі.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

Тестілеу/ауызша сауал

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т.3. – Алматы: Алматы кітап, 2010. – 312с.
2. Абусеитова М.Х. Казахстан и Центральная Азия в XV-XVII веках: история, политика, дипломатия. – Алматы: Дайк-Пресс, 1998. – 592 с.
3. Ерофеева И.В. Символы казахской государственности (позднее средневековье и новое время). – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 256 с.
4. Ерофеева И.В. Хан Абулхаир: полководец, правитель, политик. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007. – 456 с.
5. Масанов Н.Э. Кочевая цивилизация казахов: основы жизнедеятельностиnomadного общества. – Алматы: Горизонт, 1995. – 320 с.
6. История Казахстана (Қазақ Елі). Книга 3: Казахстан в условиях колониальной и тоталитарной системы. – Алматы: Өнер, 2018. – 265 с.

Қосымша:

- История Казахстана в русских источниках XVI-XX вв. В 10 томах. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005 – 551с.
- Campbell I W. Knowledge and the Ends of Empire, Kazak Intermediaries and Russian Rule on the Steppe. 1731-1917. Cornell University Press, 2017. – 288 p.
- Абдиров М.Ж. История казачества Казахстана. – Алматы: Казахстан, 1994. – 160 с.
- Алимбай Н.А., Муканов М.С., Аргынбаев Х.А. Традиционная культура жизнеобеспечения казахов. Очерки теории и истории. – Алматы: Фылым, 1998. – 233 с.
- Касымбаев Ж.К. Кенесары хан. – Алматы: Ана тілі, 2002. – 200 с.
- Мартин В. Закон и обычай в степи: Казахи Среднего жуза и российский колониализм в XIX в. – Алматы: КазАТиСО, 2012. – 692 с.
- Хафизова К.Ш. Степные властители и их дипломатия в XVIII-XIX веках. – Нур-Султан: КИСИ при Президенте РК, 2019. – 480 с.
- Эпистолярное наследие казахской правящей элиты 1675-1821 годов. Т. 1,2. – Алматы: АБДИ Компани, 2014. – 1032 с.
- Сартори П., Шаблей П. Эксперименты империи: адат, шариат и производство знаний в Казахской степи. – М.: Новое литературное обозрение, 2019. – 280 с

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- Қазақ жерлерінің Ресей құрамына кіруінің құрделі үдерісі басталған нақты - тарихи жағдаятты сипаттаңыз
- Қазақ халқының жоңғар жауап алушыларына қарсы азаттық құресінің кезеңдерін сипаттаңыз.
- Қазақ халқының азаттық құресі тарихында қазақ батырларының рөлі қандай болды?
- Орта Азия халықтары мен қазақтарға қарсы құресте жоңғарлардың (ойраттардың) уақытша табыстарының себептері неде болды?

№7 сабак

- Тақырыбы: XVIII ғасырдың соңындағы Қазақстан және Орта Азия мемлекеттері**
- Мақсаты: XIX ғ.- XVIII ғ.- XIX ғасырдың бірінші жартысында болған Ресейдің Қазақстанды әскери отарлаудың бағыттары мен мазмұнын ашу.**

3. Оқыту міндеттері:

- Ресей империясының Қазақстандағы және Орта Азиядағы саясатының негізгі кезеңдері мен мазмұнын қарастыру;
- Сырдария шекара сзығын құру үдерісі мен мақсаттарын зерделеу;
- Жетісу мен Оңтүстік Қазақстанның Ресейге қосылу кезеңдерін ашу;

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1839 жылғы Хиуа жорығы және оның нәтижелері. Сырдария шекара сзығының белгіленуі.
- В.Перовскийдің Қоқанға жорығы (1853 ж.). Қазақтардың 1858 жылғы Қоқан үстемдігіне қарсы көтерілісі.
- Жетісудағы 1860 жылғы әскери іс-кимылдар. Ұзынағаш шайқасы. Әулие-Ата, Мерке, Түркістанның алынуы.
- Жетісу мен Оңтүстік Қазақстанның Ресей империясы құрамына кіруі.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары:

Эксперт тобының тапсырманы орындауы

Тапсырма:

Оқытушы студенттер арасынан сабак тақырыбы бойынша келесі проблемаларды пысықтауы тиіс үш шағын топты қалыптастырады.

- XVIII ғасырдың II жартысындағы қазақ-орыс қатынастары (Ресейдің әскери бекіністер желілдерін салу);
- Абылай ханның қызметі;

- Қазақстанның Ресейге қосылуын аяқтау (сер. 50-ші жылдары - сер. 60-шы жылдары XIX ғ.): Оңтүстік Қазақстанды жауап алу.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парагы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

- История Казахстана(с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т.3.–Алматы:Алматы кітап, 2010. – 312с.
- Абусеитова М.Х. Казахстан и Центральная Азия в XV-XVII веках: история, политика, дипломатия. – Алматы: Дайк-Пресс, 1998. – 592 с.
- Ерофеева И.В. Символы казахской государственности (позднее средневековье и новое время). – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 256 с.
- Ерофеева И.В. Хан Абулхаир: полководец, правитель, политик. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007. – 456 с.
- Масанов Н.Э. Кочевая цивилизация казахов: основы жизнедеятельностиnomadного общества. – Алматы: ГORIZОНТ, 1995. – 320 с.
- История Казахстана (Қазақ Елі). Книга 3: Казахстан в условиях колониальной и тоталитарной системы. – Алматы: Өнер, 2018. – 265 с.

Қосымша:

- История Казахстана в русских источниках XVI-XX вв. В 10 томах. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005 – 551с.
- Campbell I W. Knowledge and the Ends of Empire, Kazak Intermediaries and Russian Rule on the Steppe. 1731-1917. Cornell University Press, 2017. – 288 р.
- Абдиров М.Ж. История казачества Казахстана. – Алматы: Казахстан, 1994. – 160 с.
- Алимбай Н.А., Муканов М.С., Аргынбаев Х.А. Традиционная культура жизнеобеспечения казахов. Очерки теории и истории. –Алматы: Ғылым, 1998. – 233 с.
- Касымбаев Ж.К. Кенесары хан. – Алматы: Ана тілі, 2002. – 200 с.
- Мартин В. Закон и обычай в степи: Казахи Среднего жуза и российский колониализм в XIX в. – Алматы: КазАТиСО, 2012. – 692 с.
- Хафизова К.Ш. Степные властители и их дипломатия в XVIII-XIX веках. – Нур-Султан: КИСИ при Президенте РК, 2019. – 480 с.
- Эпистолярное наследие казахской правящей элиты 1675-1821 годов. Т. 1,2. – Алматы: АБДИ Компани, 2014. – 1032 с.
- Сартори П., Шаблей П. Эксперименты империи: адат, шариат и производство знаний в Казахской степи. – М.: Новое литературное обозрение, 2019. – 280 с

8. Бақылау: (сұраптар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- Қазақстан мен Орта Азиядағы ресейлік сыртқы саясаттың мазмұны неде?
- Қазақстанның Ресейге қосылу үдерісі қалай болды?
- Оңтүстік Қазақстанның Ресей империясына қосылу үдерісін сипаттаңыз.

№8 сабак

1. Тақырыбы: Жер мәселесі

2. Мақсаты: Қазақстанның реформа кезеңіндегі әкімшілік-саяси жағдайы мен әлеуметтік-экономикалық дамуының ерекшеліктерін ашу және түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

- 1867-1868 жж. әкімшілік реформалардың мазмұны мен салдарын талдап-сараптау;

- студенттерге Ресей империясына бағынғаннан кейінгі Қазақстанда болған саяси және экономикалық өзгерістерді түсіндіру.

- қосылудың бастапқы кезеңіндегі патшалықтың отаршылдық саясатының мәнін ашу, өлкені әскери-қазақтарың отарлауды қүшайту жөніндегі патшалықтың іс-шараларын қарастыру.

4. Тақырыптың негізгі сұраптары:

1. Шекаралық шептердің құрылуы, жерді тартып алу. Әскери-казактық отарлауы: Орал, Орынбор, Сібір казак әскерлері.

2. XIX ғ. 60-90 жылдарындағы көші-қон мәселесі. Орыс шаруаларын Қазақстанға қоныстандыру туралы уақытша ережелер.

3. XIX ғасырдың соңындағы Қазақстан халқының этнодемографиялық сипаттамасы.

4. XX ғ. басындағы Қазақстандағы көші-қон саясаты және столыпиндік жаңғырту.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SBL, жағдаяттық тапсырмаларды шешу

Тапсырма:

1. Негізгі проблемалар мен мәселелерді анықтаңыз: XIX ғасырдың соңғы ширегінде Қазақстанға капиталистік қатынастардың енуі қандай факторларға байланысты болды? Қазақстанға сауда және өнеркәсіптік капиталдың келуіне қандай факторлар ықпал етті? Өлкеде өнеркәсіптің қандай салалары дамыды және неге?

2. Тақырыптың материалын зерделей отырып, қоныс аудару саясатының негізгі кезеңдерінің сипаттамасына тоқталыңыз: 1-кезең - стихиялық қоныс аудару кезеңі (XIX-бастаудың 60-жылдары. XX ғғ.); II-кезең - столыпиндік аграрлық реформа шеңберінде ұйымдастырылған қоныс аудару кезеңі (1906-1916 жж.). Әрбір кезеңнің мазмұнын ашып көрсете отырып, қоныс аудару саясатын іске асыру жөніндегі патшалықтың негізгі іс-шараларын талдан, Қазақстанның облыстарын қоныстандыру тәртібіне назар аударыңыз. Неге қоныс аудару үшін бастапқыда Қазақстанның оңтүстік облыстары ашылып, оларды қоныстандыру билік тарарапынан белсенді түрде көтермеленді? Қоныс аударушылар қандай жеңілдіктер алды? XIX ғасырдың 90-жылдарында қоныс аударуды жандандыруға қандай факторлар мен жағдайлар ықпал етті? XX ғасырдың басында қазақ даласына экспедициялар қандай мақсатта ұйымдастырылады?

3. Жалпы қазақстандық ауқымдағы (Бөкей Ордасы мен оңтүстік аудандарды қоспағанда) демографиялық жағдайдың өзгеруін талдаңыз (қоныс аудару саясатының салдарының бірі ретінде)

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парагы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

- История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т.3. – Алматы: Алматы кітап, 2010. – 312с.
- Абусеитова М.Х. Казахстан и Центральная Азия в XV-XVII веках: история, политика, дипломатия. – Алматы: Дайк-Пресс, 1998. – 592 с.
- Ерофеева И.В. Символы казахской государственности (позднее средневековье и новое время). – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 256 с.
- Ерофеева И.В. Хан Абулхаир: полководец, правитель, политик. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007. – 456 с.
- Масанов Н.Э. Кочевая цивилизация казахов: основы жизнедеятельностиnomadного общества. – Алматы: Горизонт, 1995. – 320 с.
- История Казахстана (Қазақ Елі). Книга 3: Казахстан в условиях колониальной и тоталитарной системы. – Алматы: Өнер, 2018. – 265 с.

Қосымша:

- История Казахстана в русских источниках XVI-XX вв. В 10 томах. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005 – 551с.
- Campbell I W. Knowledge and the Ends of Empire, Kazak Intermediaries and Russian Rule on the Steppe. 1731-1917. Cornell University Press, 2017. – 288 p.
- Абдиров М.Ж. История казачества Казахстана. – Алматы: Казахстан, 1994. – 160 с.
- Алимбай Н.А., Муканов М.С., Аргынбаев Х.А. Традиционная культура жизнеобеспечения казахов. Очерки теории и истории. –Алматы: Фылым, 1998. – 233 с.
- Касымбаев Ж.К. Кенесары хан. – Алматы: Ана тілі, 2002. – 200 с.
- Мартин В. Закон и обычай в степи: Казахи Среднего жуза и российский колониализм в XIX в. – Алматы: КазАТиСО, 2012. – 692 с.
- Хафизова К.Ш. Степные властители и их дипломатия в XVIII-XIX веках. – Нур-Султан: КИСИ при Президенте РК, 2019. – 480 с.
- Эпистолярное наследие казахской правящей элиты 1675-1821 годов. Т. 1,2. – Алматы: АБДИ Компани, 2014. – 1032 с.
- Сартори П., Шаблей П. Эксперименты империи: адат, шариат и производство знаний в Казахской степи. – М.: Новое литературное обозрение, 2019. – 280 с

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- XIX ғ. 60-90 жж қоныс аудару мәселесін жазып сипаттаңыз.
- XIX ғасырдың соңында Қазақстан тұрғындарының этнодемографиялық сипаттамасы қандай болды?
- ХХ ғасырдың басында Қазақстандағы қоныс аудару саясаты мен столыпиндік жаңғырту немен түйінделеді?

№9 сабак

1. Тақырыбы: Қазақ халқының отаршылдыққа қарсы халық-азаттық қүресі

2. Мақсаты: Ресей және Орта Азия мемлекеттерінің отаршылдық саясатына қарсы ұлт-азаттық қүресінің себептерін, қозғаушы күштерін және барысын зерделеу.

3. Оқыту міндеттері:

- қазақ халқының Қазақстанға қатысты аумақтық экспансияны көнегіту жөніндегі патшалық іс-шараларына қарсы төңкеріске қарсы шығуының отаршылдыққа қарсы өсу себептерін сараптап талқылау.

- Қазақстандағы 19 ғасырдың екінші жартысындағы отаршылдыққа қарсы қозғалыстың себептерін сипаттау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Датова Сырым Датұлы бастаған Кіші жүздің ұлт-азаттық қозғалысы
- Бөкей хандығындағы Исатай Тайманов пен Махамбет Өтемісұлы бастаған қазақтардың көтерілісі (1836-1838 ж.): көтерілістің қозғаушы күштері, сипаты, кезеңдері, маңызы.
- Сұлтан Кенесары Қасымұлы бастаған қазақтардың ұлт-азаттық қозғалысы (1837-1847): қозғаушы күштері, барысы, негізгі кезеңдері және жеңіліс себептері.
- Бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы Қазақ даласы: 1916 жылғы 25 маусымдағы «Тыл жұмыстарына бұратана халықтарды реквизициялау туралы» Жарлық.
- 1916 жылғы Орта Азия ұлт-азаттық көтерілісі, оның себептері, қозғаушы күштері, басталуы, барысы және негізгі кезеңдері.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытуудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Дебат

Тапсырма:

осы сабактың тақырыбы мәселелерінде көрсетілген әрбір көтеріліс бойынша ақпаратты пайдалана отырып, кестені толтырыңыз:

Көтерілістің себептеріне қысқаша мағлұмат	
Көтеріліс ошақтары	
Негізгі оқиғалар	
Басшылардың рөлі	
Женілу себептері	
Тарихи маңызы туралы қорытынды	

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

- История Казахстана(с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т.3.– Алматы: Алматы кітап, 2010. – 312с.
- Абусеитова М.Х. Казахстан и Центральная Азия в XV-XVII веках: история, политика, дипломатия. – Алматы: Дайк-Пресс, 1998. – 592 с.
- Ерофеева И.В. Символы казахской государственности (позднее средневековье и новое время). – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 256 с.
- Ерофеева И.В. Хан Абулхаир: полководец, правитель, политик. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007. – 456 с.
- Масанов Н.Э. Кочевая цивилизация казахов: основы жизнедеятельностиnomadного общества. – Алматы: Горизонт, 1995. – 320 с.
- История Казахстана (Қазақ Елі). Книга 3: Казахстан в условиях колониальной и тоталитарной системы. – Алматы: Өнер, 2018. – 265 с.

Қосымша:

- История Казахстана в русских источниках XVI-XX вв. В 10 томах. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005 – 551с.
- Campbell I W. Knowledge and the Ends of Empire, Kazak Intermediaries and Russian Rule on the Steppe. 1731-1917. Cornell University Press, 2017. – 288 р.
- Абдиров М.Ж. История казачества Казахстана. – Алматы: Казахстан, 1994. – 160 с.
- Алимбай Н.А., Муканов М.С., Аргынбаев Х.А. Традиционная культура жизнеобеспечения казахов. Очерки теории и истории. – Алматы: Ғылым, 1998. – 233 с.
- Касымбаев Ж.К. Кенесары хан. – Алматы: Ана тілі, 2002. – 200 с.
- Мартин В. Закон и обычай в степи: Казахи Среднего жуза и российский колониализм в XIX в. – Алматы: КазАТиСО, 2012. – 692 с.
- Хафизова К.Ш. Степные властители и их дипломатия в XVIII-XIX веках. – Нур-Султан: КИСИ при Президенте РК, 2019. – 480 с.
- Эпистолярное наследие казахской правящей элиты 1675-1821 годов. Т. 1,2. – Алматы: АБДИ Компани, 2014. – 1032 с.
- Сартори П., Шаблей П. Эксперименты империи: адат, шариат и производство знаний в Казахской степи. – М.: Новое литературное обозрение, 2019. – 280 с

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- Сіз Қ.Қасымовтың 1837-1847 жылдардағы қозғалысының күшті және әлсіз жақтарын неден көресіз?
- С. Датұлының басшылығымен Кіші жүздегі қазақтардың күресіне сипаттама беріңіз.

3. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілісті, оның себептерін, қозғаушы құштерін, бастауын, барысы мен негізгі кезеңдерін сипаттаңыз.

№10 сабак.

1. Тақырыбы: «Алаш» қозғалысы және ұлттық мемлекет идеясы.

2. Мақсаты: Қазақстан Республикасында ұлтаралық келісімді нығайтудың маңызы мен жолдарын түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

- қазақтың ұлт зиялышарының қалыптасуын қарастыру: әлеуметтік құрамы, білімі, қызметі;
- жәдидизмге анықтама беріп, оның Қазақ даласындағы ағартушылық идеяларының ықпалына анықтама беру;
- Қазақстанға буржуазиялық демократиялық революцияның ықпалын ашып көрсету;
- бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарында қазақ даласының өмірін көрсету.

4. Тақырыптың негізгі сұраптары:

1. Ресейдегі ақпан буржуазиялық-демократиялық революциясы және оның Қазақстанға ықпалы.
2. Революциялық өзгерістерге байланысты ұлт-азаттық қозғалыстың жаңа міндеттері.
3. Уақытша үкімет органдарындағы ұлттық зиялыш қауым өкілдерінің қызметі.
4. 1917 жылдың жазындағы саяси дағдарыс.
5. Шілдедегі бүкілқазақ съезі және Алаш партиясын құру туралы шешім.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Дөңгелек үстел

Тапсырма: Студенттер шағын топтарға бөлінеді және келесі мәселелерді талқылайды:

1. XX ғасырдың басында қазақ зиялышары және оның қоғамдық-саяси қызметі.
2. Қазақ зиялышары саяси партияны құру жолында.
3. «Алаш» партиясының құрылуы.
4. «Алаш» партиясының бағдарламасы.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парагы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т.3. – Алматы: Алматы кітап, 2010. – 312с.
2. Абусеитова М.Х. Казахстан и Центральная Азия в XV-XVII веках: история, политика, дипломатия. – Алматы: Дайк-Пресс, 1998. – 592 с.
3. Ерофеева И.В. Символы казахской государственности (позднее средневековье и новое время). – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 256 с.
4. Ерофеева И.В. Хан Абулхаир: полководец, правитель, политик. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007. – 456 с.
5. Масанов Н.Э. Кочевая цивилизация казахов: основы жизнедеятельностиnomadного общества. – Алматы: Горизонт, 1995. – 320 с.
6. История Казахстана (Қазақ Елі). Книга 3: Казахстан в условиях колониальной и тоталитарной системы. – Алматы: Өнер, 2018. – 265 с.

Қосымша:

1. История Казахстана в русских источниках XVI-XX вв. В 10 томах. – Алматы: Дайк-Пресс, 2005 – 551с.
2. Campbell I W. Knowledge and the Ends of Empire, Kazak Intermediaries and Russian Rule on the Steppe. 1731-1917. Cornell University Press, 2017. – 288 р.

3. Абдиров М.Ж. История казачества Казахстана. – Алматы: Казахстан, 1994. – 160 с.
4. Алимбай Н.А., Муканов М.С., Аргынбаев Х.А. Традиционная культура жизнеобеспечения казахов. Очерки теории и истории. – Алматы: Фылым, 1998. – 233 с.
5. Касымбаев Ж.К. Кенесары хан. – Алматы: Ана тілі, 2002. – 200 с.
6. Мартин В. Закон и обычай в степи: Казахи Среднего жуза и российский колониализм в XIX в. – Алматы: КазАТиСО, 2012. – 692 с.
7. Хафизова К.Ш. Степные властители и их дипломатия в XVIII-XIX веках. – Нур-Султан: КИСИ при Президенте РК, 2019. – 480 с.
8. Эпистолярное наследие казахской правящей элиты 1675-1821 годов. Т. 1,2. – Алматы: АБДИ Компани, 2014. – 1032 с.
9. Сартори П., Шаблей П. Эксперименты империи: адат, шариат и производство знаний в Казахской степи. – М.: Новое литературное обозрение, 2019. – 280 с

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Қазақ зиялыштарының қалыптасу ерекшелігі нeden көрінді?
2. Қазақ тіліндегі мерзімді басылымдардың алғашқы баспасөздері қандай болды?
3. 1905-1907 жылдардағы алғашқы орыс революциясы Қазақстанға қалай ықпал етті?
4. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілістің себептері, сипаты мен ерекшеліктері қандай?
5. Ақпан революциясы мен Бірінші дүниежүзілік соғыс өзара қалай байланысты?
6. Қазақ әдебиетінде қандай негізгі идеялар мен бағыттар үстемдік етті?

№11 сабак

1. Тақырыбы: Қазақстан азаматтық-саяси қарсылық жылдарында

2. Мақсаты: Қазақстандағы кеңес өкіметін әлеуметтік-экономикалық және саяси жаңғыртуудың ерекшелігіне баға беру.

3. Оқыту міндеттері:

- Қазақстанда Кеңес өкіметін орнату үдерісін қарастыру;
- Алаш партиясы мен Алашорда үкіметінің қызметіне сипаттама беру;
- азаматтық соғыс жылдарын және ҚазАССР-дың құрылуын қарастыру;
- өлкедегі Кеңестік мемлекеттік құрылышты қарастыру;
- ЖЭС-тің әлеуметтік-экономикалық қорытындыларына баға беру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Кеңес өкіметінің орнауы.
2. Қыргыз (Қазақ) Кеңестік Социалистік Автономиялық Республикасының құрылуы.
3. Қазақстандағы жер-су реформасы.
4. ЖЭС мазмұны және оны жүзеге асыру ерекшеліктері.
5. 1921-1922 жж. Қазақстандағы ашаршылық. Қазақ зиялыштарының ашаршылыққа қарсы күресі.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытуудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары: Дебат

Тапсырма:

Кестені толтырып, талқылаңыз:

1	ЖЭС шаруаларға не берді?	A) 1926 жылы мал саны 40,5 млн-ға дейін өсті; б)
2	Ұжымдастыруды бастаудың алғышарттары	а) байлардың жерлерін тәркілеу; б)
3	Ауылдардағы кооператорлар қозғалысының	а) еркіндік б)

	қағидаттары	
4	Шаруалардың ұжымдастыруға қарсы күрес түрлері	а) қалаларға және құрылышқа кету б)

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері (тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

- Омарбеков Т.О. Қазақстан тарихының XX ғасырдағы өзекті мәселелері. – Алматы: Өнер, 2003. – 552 б.
- Қойгелдиев М. Алаш қозғалысы. – Алматы: Мектеп, 2017. – 656 б.
- Абылхожин Ж.Б. Постсталинский период в истории советского Казахстана: череда обреченных реформ и несостоявшихся деклараций (1953 - 1991 гг.). – Алматы, КБТУ, 2019. – 465 с.
- История Казахстана(с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т. 4.– Алматы,Алматы кітап, 2010.–312 с.
- История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В пяти томах. Том 5. – Алматы: Атамұра, 2010. – 680 с.
- Алаш қозғалысы. Мәселенің зерттелу тарихынан. Құжаттар мен материалдар жинағы. 1918 – 2007 жж. Движение Алаш. Из истории изучения вопроса. Сборник документов и материалов. 1918 – 2007 гг. Алматы.: «Ел – шежіре», 2007. Т. 4. – 472 б.
- Койгелдиев М.К. Сталинизм и репрессии в Казахстане 1920 – 1940 – х годов. – Алматы, 2009. – 448 с.

Қосымша:

- Нұрпейіс К. Алаш һәм алашорда. – Алматы: Ататек, 1995. – 256 б.
- Абылхожин Ж.Б. Очерки социально-экономической истории Казахстана. XX век. – Алматы: Туран, 1997. – 360 с.
- Омарбеков Т.О. 1929-1931 жылдардағы халық көтерілістері: зерттеу. – Алматы: Арыс, 2018. – 480 б.
- Омарбеков Т.О. Қазақстан тарихының XX ғасырдағы өзекті мәселелері. – Алматы: Өнер, 2003. – 552 б.
- Қамзабекұлы Д. Алаштың рухани тұғыры. – Астана: Ел-шежіресі, 2008. – 360 б.
- «Я себя совершенно не признаю виновным!»: из истории протестного движения в Казахстане 1960-1980 гг. (Сборник документов и материалов). Сост. М. Койгелдиев. – Алматы: Арыс, 2019. – 256 с.
- Койгелдиев М. Қорғансыздың күнін кешкендер. Менің ғылымдағы өмірім. (Қазақстанның ғылыми мектептері. Әдебиеттану): Монография. – Алматы: Арыс, 2019. – 304 б.
- Красный террор: из истории политических репрессий в Казахстане (Сборник документальных материалов политических репрессий 20 – 50 годов XX века). Сост. М.К. Койгелдиев, В.И. Полулях, Ш.Б. Тілеубаев. – Алматы: «Алаш баспасы», 2013. – 384 с.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

- Қазақстанның қай аймақтарында Кенес өкіметі негұрлым қыын жолмен орнатылды?
- «Алаш» партиясының тарихи маңызы?
- Неге Орынбор ҚазАКСР-нің астанасы болды?
- Неге ЖЭС-қа көшу мәжбүрлі шараға айналды?

№12 сабак

1. Тақырыбы: XX ғасырдың екінші жартысындағы Қазақстандағы кеңестік реформалардың қайшылықтары мен салдары

2. Мақсаты: Қазақстандағы кеңестік қоғамның саяси және әлеуметтік-экономикалық дағдарысын талдау.

3. Оқыту міндеттері:

- 1939-1945 жылдардағы II дүниежүзілік соғыстың барысын талқылау.
- экономиканы бейбіт жолмен қайта құруды қарастыру;
- 1946-1984 жылдардағы Қазақстанның саяси өміріне анықтама беру;
- 1946-1984 жылдардағы Қазақстанның қоғамдық-экономикалық үрдістерін білу;
- тоқырау кезеңінде экологиялық мәселелердің шиеленісуін талдау;
- ғылым, әдебиет және өнер салаларындағы жетістіктер мен қайшылықтарды талқылау.

4. Тақырыптың негізгі сұраптары:

1. Екінші дүниежүзілік соғыс қарсанында Кеңес мемлекетінің сыртқы және ішкі саясатының негізгі бағыттары.
2. Қазақстандықтардың майдан құмылдарына, партизан қозғалыстарына қатысуы.
3. Соғыстан кейінгі жылдардағы Қазақстан. И.Сталиннің «Жеке тұлғаға табыну» кезеңін сынға алу.
4. Н.С.Хрущевтің партиялық-мемлекеттік басқару жүйесіндегі реформасы және оның үстірт сипаты.
5. Орталықтың этнодемографиялық саясаты: ішкі көші-қон, паспорттық режим қазақтардың ауылдан қалаға көшуіне кедегі ретінде, «тіркеу», тілдік кемсітүшілік және басқа да іске асыру жолдары.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Дебат

Тапсырма: Пікірталас аясында келесі проблемаларды талқылау

- XX ғ. 70-60 ж. Республиканың әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саяси дамуы;
- республиканың саяси және экономикалық өмірінде жүргізілетін өзгерістердің қарама-қайшы сипаты;
- «дамыған социализмнің» алдын алу нақты шындыққа айналмау себептері.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. Омарбеков Т.О. Қазақстан тарихының XX ғасырдағы өзекті мәселелері. – Алматы: Өнер, 2003. – 552 б.
2. Қойгелдиев М. Алаш қозғалысы. – Алматы: Мектеп, 2017. – 656 б.
3. Абылхожин Ж.Б. Постсталинский период в истории советского Казахстана: череда обреченных реформ и несостоявшихся деклараций (1953 - 1991 гг.). – Алматы, КБТУ, 2019. – 465 с.
4. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т. 4–Алматы, Алматы кітап, 2010.–312 с.
5. История Казахстана(с древнейших времен до наших дней). В пяти томах. Том 5. – Алматы: Атамұра, 2010. – 680 с.
6. Алаш қозғалысы. Мәселенің зерттелу тарихынан. Құжаттар мен материалдар жинағы. 1918 – 2007 жж. Движение Алаш. Из истории изучения вопроса. Сборник документов и материалов. 1918 – 2007 гг. Алматы.: «Ел – шежіре», 2007. Т. 4. – 472 б.

7. Койгелдиев М.К. Сталинизм и репресии в Казахстане 1920 – 1940 – х годов. – Алматы, 2009. – 448 с.

Қосымша:

1. Нұрпейіс К. Алаш һәм алашорда. – Алматы: Ататек, 1995. – 256 б.
2. Абылхожин Ж.Б. Очерки социально-экономической истории Казахстана. XX век. – Алматы: Туран, 1997. – 360 с.
3. Омарбеков Т.О. 1929-1931 жылдардағы халық көтерілістері: зерттеу. – Алматы: Арыс, 2018. – 480 б.
4. Омарбеков Т.О. Қазақстан тарихының XX ғасырдағы өзекті мәселелері. – Алматы: Өнер, 2003. – 552 б.
5. Қамзабекұлы Д. Алаштың рухани тұғыры. – Астана: Ел-шежіресі, 2008. – 360 б.
6. «Я себя совершенно не признаю виновным!»: из истории протестного движения в Казахстане 1960-1980 гг. (Сборник документов и материалов). Сост. М. Койгелдиев. – Алматы: Арыс, 2019. – 256 с.
7. Қойгелдиев М. Қорғансыздың күнін кешкендер. Менің ғылымдағы өмірім. (Қазақстанның ғылыми мектептері. Әдебиеттану): Монография. – Алматы: Арыс, 2019. – 304 б.
8. Красный террор: из истории политических репрессий в Казахстане (Сборник документальных материалов политических репрессий 20 – 50 годов XX века). Сост. М.К. Койгелдиев, В.И. Полулях, Ш.Б. Тілеубаев. – Алматы: «Алаш баспасы», 2013. – 384 с.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. XX ғасырдың 50-60 жылдарындағы республиканың қоғамдық-саяси өмірі қандай оқиғалармен сипатталады?
2. Экономиканың бейбіт өмірге көшуі қалай өтті?
3. Ауыл шаруашылығын көтеру үшін қандай әрекеттер жасалып қабылданды?
4. Кеңес қоғамы өмірінің барлық саласында неге тоқырау құбылыстары пайда болды?
5. «Әкімшілік-командалық жүйе» ұғымын түсіндіріңіз?
6. Экономиканы басқарудағы реформалар немен байланысты болды?
7. Қазақстандағы экологиялық мәселелердің себептері қандай?

№13 сабак

1. Тақырыбы: Идеологиядағы, экономикалық және саяси өмірдегі ауқымды өзгерістер.
2. Мақсаты: орталықтан жүретін күштердің өсуіне және Қазақстандағы ұлттық сана-сезімнің өсуіне обьективті тарихи талдау жасау.

3. Оқыту міндеттері:

- Қазақстандағы «қайта құру» саясатын талқылау;
- 1980 жылдардың екінші жартысындағы мемлекеттің қоғамдық-саяси өміріндегі өзгерістерді қарастыру;
- 1986 жылғы Желтоқсан көтерілісіне тарихи баға беру;
- КСРО-ның ыдырауы мен оның салдарын талдау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Жариялыштық пен демократия жағдайында одақтық республикаларда туындаған ұлттық қақтығыстар.
  2. Экономикалық дағдарыс.
  3. Да.А.Қонаевтың қызметі
  4. 1986 жылғы Алматыда және республиканың басқа қалаларында болған Желтоқсан оқиғасы.
  5. КОКП қызметінің тоқтатылуы. КСРО-ның ыдырауы және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының (ТМД) құрылуы.
- 5. Пәннің соғы 0Н қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары:** Пресс-конференция

Тапсырма:

Неге Горбачевтің елдің әлеуметтік-экономикалық дамуын жеделдету мақсатында ойластырылған реформалары оң нәтиже бермегі және қоғамның негізгі проблемаларын шешпеді?

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. Омарбеков Т.О. Қазақстан тарихының XX ғасырдағы өзекті мәселелері. – Алматы: Өнер, 2003. – 552 б.
2. Қойгелдиев М. Алаш қозғалысы. – Алматы: Мектеп, 2017. – 656 б.
3. Абылхожин Ж.Б. Постсталинский период в истории советского Казахстана: череда обреченных реформ и несостоявшихся деклараций (1953 - 1991 гг.). – Алматы, КБТУ, 2019. – 465 с.
4. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В 5-ти томах. Т. 4. – Алматы, Алматы кітап, 2010. – 312 с.
5. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней). В пяти томах. Том 5. – Алматы: Атамұра, 2010. – 680 с.
6. Алаш қозғалысы. Мәселенің зерттелу тарихынан. Құжаттар мен материалдар жинағы. 1918 – 2007 жж. Движение Алаш. Из истории изучения вопроса. Сборник документов и материалов. 1918 – 2007 гг. Алматы.: «Ел – шежіре», 2007. Т. 4. – 472 б.
7. Койгелдиев М.К. Сталинизм и репресии в Казахстане 1920 – 1940 – х годов. – Алматы, 2009. – 448 с.

Қосымша:

1. Нұрпейіс К. Алаш һәм алашорда. – Алматы: Ататек, 1995. – 256 б.
2. Абылхожин Ж.Б. Очерки социально-экономической истории Казахстана. XX век. – Алматы: Туран, 1997. – 360 с.
3. Омарбеков Т.О. 1929-1931 жылдардағы халық көтерілістері: зерттеу. – Алматы: Арыс, 2018. – 480 б.
4. Омарбеков Т.О. Қазақстан тарихының XX ғасырдағы өзекті мәселелері. – Алматы: Өнер, 2003. – 552 б.
5. Қамзабекұлы Д. Алаштың рухани тұғыры. – Астана: Ел-шежіресі, 2008. – 360 б.
6. «Я себя совершенно не признаю виновным!»: из истории протестного движения в Казахстане 1960-1980 гг. (Сборник документов и материалов). Сост. М. Койгелдиев. – Алматы: Арыс, 2019. – 256 с.
7. Койгелдиев М. Қорғансыздың күнін кешкендер. Менің ғылымдағы өмірім. (Қазақстанның ғылыми мектептері. Әдебиеттану): Монография. – Алматы: Арыс, 2019. – 304 б.
8. Красный террор: из истории политических репрессий в Казахстане (Сборник документальных материалов политических репрессий 20 – 50 годов XX века). Сост. М.К. Койгелдиев, В.И. Полулях, Ш.Б. Тілеубаев. – Алматы: «Алаш баспасы», 2013. – 384 с.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Қайта құру қандай себептерден туындағы?
2. Елде жариялышық саясаты қалай қалыптасты, ол реформаларды жүргізуге ықпал етті ме немесе кедергі жасады ма?
3. 1980 жылдардың екінші жартысында қоғамды демократияландыру неден көрінді?
4. Желтоқсан оқиғасының басты себептерін атаңыз?
5. «Невада-Семей» қозғалысының қандай мақсаттары болды?
6. Қай жылы қазақ зиялышлары өкілдерін оңалту басталды?

7. КСРО-ның ыдырауына қандай оқиғалар себеп болды?

№14 сабак

1. Тақырыбы: Экономикалық дамудың қазақстандық үлгісі

2. Мақсаты: Қазақстанның XXI ғасырдағы жаңа экономикалық саясаты мен экономикалық дамудың қазақстандық үлгісін ашу және түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

- өтпелі кезең экономикасындағы қындықтарды талдау;
- экономикалық дамудың қазақстандық моделін ашу;
- Қазақстанның қазіргі кезеңдегі экономикалық дамуын тану;
- Қазақстан экономикасының жетекші салаларын қарастыру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Егемендік жолындағы қындықтар: экономикалық дағдарыс, әлеуметтік қындықтар, өмір сүру деңгейінің төмендеуі, жұмыссыздық пен қылмыстың көбеюі.
2. Нарықтық экономикаға өту, жекеменшік институттардың орнығуы және Отандық бизнес негізінің қалануы.
3. Жаңа экономикалық жүйені қалыптастырудагы қыншылықтар мен кемшіліктер. Ұлттық валютаның енгізуі.
4. Қазіргі кезеңде Қазақстан экономикасын реформалау бағыттары.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары: Сарапшылар тобының отырысы

Шағын топтармен жұмыс.

Тапсырма: Шағын топтарда тақырып бойынша мынадай мәселелерді пысықтау:

1. Экономикалық дағдарыс және оның салдары.
2. Нарықтық экономика моделі.
3. Республиканың экономикасын дамытудағы мұнай-газ саласының рөлі.
4. Жекешелендіру - экономикалық реформалардың маңызды бағыттарының бірі.
5. Шағын және орта бизнес.

Схеманы толтырыңыздар:

ХХ ғасырдың 90-жылдарындағы Қазақстандағы экономикалық жағдай.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. Қазақстан (Қазақ елі) тарихы: 4 кітап: Тәуелсіз Қазақстан: алғышарттары және қалыптасуы. – Алматы: Қазақ университеті, 2022. – 570 б.
2. Абылхожин Ж.Б. Страна в сердце Евразии: Сюжеты по истории Казахстана. – Алматы: Қазақ университеті, 1998. – 280 с.
3. Назарбаев Н. А. Эра независимости. – Астана: Атамұра, 2017. – 508 с.
4. Токаев К.К. Под стягом независимости: Очерки о внешней политике Казахстана. – Алматы: Білім, 1997. – 736 с.
5. Ұлы Дала тарихы: учебное пособие. Кан Г.В., Тугжанов Е.Л. – Астана: Жасыл Орда, 2015. – 328 с.
6. Тоқаев Қ.К. Қазақстан Республикасының дипломатиясы. – Алматы, 2002.

Қосымша

1. Абенов Е.М., Арынов Е.М., Тасмагамбетов И.Н. Казахстан: эволюция государства и общества. – Алматы: Атамұра, 1996. – 390 с.
2. Назарбаев Н.А. На пороге XXI века. – Алматы: Атамұра.1996. – 256 с.
3. Назарбаев Н.А. Критическое десятилетие. – Алматы: Атамұра, 2003 – 240 с.
4. Аяган Б.Г., Абжанов Х.М., Селиверстов С.В., Бекенова М.С. Современная история Казахстана. – Алматы: Раритет, 2010. – 432 с.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Қазіргі кезеңде Қазақстанның экономикалық дамуының негізгі қыындықтары неде?
2. Экономикалық дамудың қазақстанның үлгісі неде?
3. Қазақстан әлемдік қоғамдастықта ықпалды экономикалық күшке айнала ала ма?

№15 сабак

1. Тақырыбы: Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты және халықаралық қатынастары
2. Мақсаты: мемлекеттің көпвекторлы сыртқы саясатын және Қазақстанның әлемдегі орнын, ядролық қаруды таратпаудың жаһандық қозғалысындағы көшбасшылығын зерделеу.

3. Оқыту міндеттері:

- егеменді мемлекеттің халықаралық танылуын қарастыру;
- әлемнің жетекші елдерімен стратегиялық әріптестікті талдау;
- қазіргі заманың жаһандық проблемаларын шешудегі Қазақстанның рөлін талқылау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тәуелсіз Қазақстанның көпвекторлы сыртқы саясаты.
2. Шетелдермен дипломатиялық қатынастарды орнату.
3. Қазақстан Республикасы және халықаралық ұйымдар.
4. Қазақстанның әлемдік және өнірлік қауіпсіздік мәселелері.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі

формалары/әдістері/технологиялары: Дебат

Тапсырма: пікірталас барысында еліміздің геосаяси орналасуы, республикада қауіпсіздік жағдайларын жасау, сыртқы байланыстарды нығайту және дамыту, Қазақстанның әлемдік қоғамдастыққа кіруінің маңызы туралы ақпаратты талдап алу.

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері

(тестілеу, ситуациялық есептерді шешу жіне т.б.): Бағалау чек- парағы бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес жүргізіледі. (Feedback)

7. Әдебиеттер:

Қазақ және орыс тілдерінде:

Негізгі:

1. Қазақстан (Қазақ елі) тарихы: 4 кітап: Тәуелсіз Қазақстан: алғышарттары және қалыптасуы. – Алматы: Қазақ университеті, 2022. – 570 б.

2. Абылхожин Ж.Б. Страна в сердце Евразии: Сюжеты по истории Казахстана. – Алматы: Қазақ университеті, 1998. – 280 с.
3. Назарбаев Н. А. Эра независимости. – Астана: Атамұра, 2017. – 508 с.
4. Токаев К.К. Под стягом независимости: Очерки о внешней политике Казахстана. – Алматы: Білім, 1997. – 736 с.
5. Ұлы Даңа тарихы: учебное пособие. Кан Г.В., Тугжанов Е.Л. – Астана: Жасыл Орда, 2015. – 328 с.
6. Тоқаев Қ.К. Қазақстан Республикасының дипломатиясы. – Алматы, 2002.

Қосымша

1. Абенов Е.М., Арынов Е.М., Тасмагамбетов И.Н. Казахстан: эволюция государства и общества. – Алматы: Атамұра, 1996. – 390 с.
2. Назарбаев Н.А. На пороге XXI века. – Алматы: Атамұра, 1996. – 256 с.
3. Назарбаев Н.А. Критическое десятилетие. – Алматы: Атамұра, 2003 – 240 с.
4. Аяган Б.Г., Абжанов Х.М., Селиверстов С.В., Бекенова М.С. Современная история Казахстана. – Алматы: Раритет, 2010. – 432 с.

8. Бақылау: (сұрақтар, тест, тапсырмалар және т.б.)

1. Қазақстан Республикасы сыртқы саясатының негізгі бағыттары қандай?
2. Еуразия идеясы несімен түйінделеді?
3. Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында республика қандай халықаралық ұйымдарға кірді?
4. Қазақстанның алыс шет мемлекеттермен сыртқы экономикалық ынтымақтастыры неден көрінеді?
5. Қазақстанның Орталық Азиядағы рөлі?